
Ohnivá stopa

Karel Cubeca

Avril Chevalierová si všimla jemného sloupu bílého kouře jako první.

Odložila proutěný koš, do kterého uprostřed pole házela natrhané květy té nejpozdnější odrůdy levandule, letos už úplně poslední, dala si ruce v bok a zvědavě si proužek kouře prohlížela.

Přemýšlela, odkud stoupá, a kdo teď, po poledni, zakládá oheň.

„Abélarde,“ zvolala po chvíli, když začal bílý kouř šednout a když se na jednou z ničeho nic změnil na vířící oblaka černého dýmu.

Její manžel, který klečel mezi keřky levandule a trpělivě otrhával květ za květem, jen zabručel: „Zase někam čumíš, místo abys makala. Já mám už košík skoro plný. Chtěl bych vidět ten tvůj.“

„Abélarde,“ vykřikla hlasitěji, když dým stále houstl a bylo jasné, že nejde o pouhý ohýnek, jak si zprvu myslela.

„Tak sakra, Abélarde, zvedni tu svoji prdel a podívej se. Někde snad cosi chytlo, a pořádně, nebo co!“

Abélard, kterého už z nekonečného ohýbání nad košíkem pořádně bolela záda, zvedl hlavu a zadíval se směrem, kterým jeho žena ukazovala.

„Ježíši Kriste,“ pokřížoval se, „to by mohl být náš dům! A děcka jsou doma. A všechno ...“

Vyskočil, a aniž vnímal ostrou bolest v kříži, rozběhl se směrem k místu, odkud stoupal stále tmavší dým.

Avril, žena nepříliš vysokého intelektu, při zmínce o dětech konečně pochopila, že se děje něco, co její rodinu bytostně ohrožuje.

Nadzvedla si sukni a rozběhla se za manželem.

Byl mnohem rychlejší než ona a za chvíli se jí ztratil. Běžel jako o život. Zнала tu každý chodník, každou stezku, a tak neomylně mířila za ním, co na tom, že pomaleji.

Když doběhla na pastvinu před jejich statkem, v úžasu se zastavila.

Střecha chléva byla v plamenech, které šlehaly až k obloze, oheň se pomalu zmocňoval i obytné části, kde, proboha, kde si hrály děti, starší hlídaly mladší, a kde ty nejmenší nejspíš ještě spaly, proboha...

Abélard vběhl do stavení a za chvíli se objevil v náručí s miminkem.

„Kurva pomož!“ zařval na manželku, která byla při pohledu na jejich hořící domov paralyzovaná a nemohla se hnout.

Jeho slova ji konečně probudila.

Strašlivě a srdceryvně zaječela a vrhla se do plamenů.

Ačkoli se to zdálo být věčností, trvalo jen několik málo minut, než byl celý skromný venkovský statek v plamenech.

Rodičům se podařilo zachránit sedm dětí z jedenácti, v plamenech se udušili a uhořeli tři chlapci a jedna dívka. Mezi zachráněnými byl i třináctiletý Thomas, který nebyl sourozencem ostatních, ale jeho matka dříve sloužila na statku jako děvečka, a zemřela před sedmi lety na souchotiny.

Avril a Abélard jí u smrtelného lože slíbili, že se o něj postarají, a také tak poctivě udělali.

Před malou chvilkou už mohl být Thomas mrtev, ale měl štěstí – plamenům unikl a dokonce vynesl z domu dva malé nevlastní sourozence.

Uhořely také obě krávy, které byly uvázány ve chlévě a nepodařilo se jim ani ve smrtelné panice řetězy utrhnout, smrti unikly jen ovce a kozy, které uvázány nebyly a prorazily ve smrtelném děsu stěnu ovčína.

Na králikárnu plameny nepřeskočily a šestnáct králíků přežilo, stejně jako všechny slepice, které s kdákáním pobíhaly kolem.

Kouř postupně přilákal lidi z okolí, ale protože statek stál na samotě, šlo o všehovšudy dvacet nejbližších sousedů, dá-li se slovo nejbližší vůbec použít.

Každému bylo po příchodu k požářišti jasné, že hasit či cokoli zachraňovat už nemělo smysl.

Mezi příchozími byly i dvě ženy a jeden muž, které nikdo z okolí neznal, ale teď takové záležitosti nikdo neřešil.

Avril strašlivě naříkala, a ač se ji všichni snažili konejšit, byla k neutišení. Všem bylo jasné, že její žal za uhořelými dětmi trochu otesá čas, ale svět pro ni už nikdy nebude jako dřív.

Jen matka, která ztratila své dítě, ví, že je to ta vůbec nejhorší a nejbolestnější věc na světě, která nikdy nepřebojí.

Lidé projevovali účast, ale sami toho nevlastnili dost na to, aby dokázali nešťastné rodině postavit v budoucnu nový statek a uvést farmu do původního stavu.

Poté, co polevily nejhorší emoce, nabídli sousedi alespoň pomoc s dětmi. Rozebrali si je do nejbližších stavení, aby na pár týdnů nešťastným rodičům ulevili.

Thomase si vzaly na starost obě neznámé ženy, přičemž Avril se nad tím nijak nepozastavila, byla zmatená a nešťastná, jen si na papírek zaznamenala, které děti ke komu zamířily, aby je mohla za pár dnů vyhledat a odvést domů.

Domů?

Vždyť o domov právě přišla, žádný jiný neměla.

Když Thomase předávala oběma ženám, udělala si jen stručnou poznámku – Eva a Caroline, Clémont. To bylo vše.

Pro pozdější pátrání francouzské policie zoufale málo.

Maličký starší osobní automobil Peugeot BP1, jehož prototyp byl představen už v říjnu 1912 na pařížském autosalonu, nadskakoval na silnici plné výmolů. Tento vůz překvapivě navrhl a zkonstruoval sám Ettore Bugatti, který se proslavil o něco později svými úžasnými závodními vozy, nicméně osádka vozu konstruktéra ani typ automobilu, patřícího nyní policii, nijak neřešila.

Komisař Gerard Dubois, sedící za volantem, konečně prolomil ticho a řekl: „Je tu opravdu překrásná krajina, zejména ty lesy, víte, že občas toužím se vším praštit a jen se tak procházet pod korunami stromů?“

Alan Dumas přikývl: „Vaše příjmení odkazuje na to, že vaši předkové žili někde u lesa, tak se nedivte. Terapie přírodou je kolikrát tím nejlepším léčebným postupem pro unavenou či nemocnou mysl. Přírodou nemyslím bylinné kúry, tinktury, sirupy nebo výtažky z kořenů, myslím ticho, harmonii a pomalé plynutí. To je samozřejmě v rozporu s tím, čemu se v práci věnujete, komisaři. Na oddělení vražd asi moc harmonie a ticha nezažijete.“

„To byste se divil, doktore. Většinu případů vyřeším při tichém rozmyšlení. Zpočátku je to šrumec, když se něco stane, to ano, jde o to posbírat všechny možné stopy, důkazy a indicie, provést výslechy, ale pak je nejlepší se někam zašít a v klidu přemýšlet. Pachatel skoro vždycky někde udělá

chybu, nesmaže stopu nebo nám třeba vodítko zanechá i sama oběť. Jen ho musíme najít a pochopit.“

„Už jste, komisaři, posbíral na statku všechny stopy a vyslechl svědky?“

„Samozřejmě. Čas hraje proti nám, musíme být rychlí.“

„Jaké stopy máte?“

„To vám nejsem oprávněn sdělovat. Vyšetřování vraždy má své přísná pravidla.“

„Chápu, ale mám-li vám účinně pomoci, musím mít informace.“

„Umožním vám promluvit se svědky, jste psychiatr. Třeba zjistíte něco, co mi uniklo. Všichni ti lidé jsou venkovani, prostí a jednoduší, ale taky uzavření a nedůvěřiví. Neotevrou se před cizím člověkem. Mám pro vás napsány i otázky, které svědkům obvykle klademe, můžete se inspirovat.“

„Pořád mi uniká, co mám zjistit. Jste si přece jist, že oheň založily dvě ženy, Eva Hájková a Caroline Bettencourt, jsou podle vás vražedkyně, tak je chyťte, vyslechněte, a...“

„Pane doktore, nehrajme si na schovávanou. Dobře víte, že nejsou k nalezení. Jako by se propadly pod zem. Pátrá po nich celá Francie, a doufám, že je někdo brzy najde. Samozřejmě bych to chtěl být a měl být já, jsem za vyšetřování odpovědný. Vy byste mi mohl přispět radou, postřehem, nápo- vědou, jde přece o vaše pacientky a s jednou z nich jste měl intimní poměr.“

„Kolikrát ještě budu opakovat, že nešlo o žádný poměr, ale poněkud bližší vztah mezi pacientem a lékařem, což se občas může stát, výjimečně, podob- týkám, i když by nemělo?“ pozvedl Alan hlas, podbarvený neskrývaným pohoršením.

Rozčilovalo ho, jak mu policisté pořád připomínali něco, co si mohli pouze myslet, nikoli mu jakýmkoli způsobem dokázat.

„Nic vám nevyčítám. Pro mne je podstatné, že o té pyromance víte víc než my. A že si budete umět dát dvě a dvě dohromady, až si prohlédnete místo a promluvíte s místními. A že třeba řeknete, kde bychom ji mohli najít a zatknout.“

Alan pokrčil rameny: „Nejsem si jist. Ale pokusím se.“

„Dík.“

„Jen abyste si má slova nevykládal špatně, komisaři. Nevěřím, že by Eva Hájková byla schopna zakládat požáry, natož zabíjet lidi. Jsem si jist, že je s tím vším jen nějak podivně spojená. Ale netuším jak. Pyromanie je nezvla- datelná chorobná fascinace ohněm, možná historicky vtištěná do kolektivní paměti, myslím tím, jak to říct jednoduše, no...“

„Nejsem úplně blbej, doktore, můžete to říct úplně normálně.“

„Prostě oheň provází lidstvo odjakživa. Představuje teplo, bezpečí, prostředek k úpravě pokrmů, světlo, takže stmeluje lidskou pospolitost. Tím, že člověk ovládl oheň, stal se silnějším a sebevědomějším, a svůj život udělal pohodlnějším. A to v nás, i když nežijeme v pravěku, zůstalo. Jen si vezměte, komisaři, jak rádi hledíme do ohně, do komíhajících se plamenů. Prostě oheň nás vzrušuje i uklidňuje zároveň, i když to jde jakoby proti sobě. A v některých lidech se touha po ohni, po starých časech, kdy jsme ho měli pořád na dosah ruky, rozvine do patologické podoby, která přeroste v psychickou poruchu. A pyromanie není nic jiného než složenina dvou řeckých slov – pyr, což je oheň, a mania, což je šílenství. Pyromanie je v té souvislosti chorobná touha sledovat plameny, dívat se na požáry, nemá nic společného s touhou ničit nebo se mstít, nebo ubližovat. Pyroman moc neplánuje, jedná impulsivně, najednou se v něm vynoří neodbytný chtíč založit oheň, nedokáže mu čelit, pohled na požár dokonce může pyromana i sexuálně vzrušit, ale ublížit nikomu nechce...“

„Takže sexuální úchylka?“ pozvedl komisař obočí.

„Ne,“ zakroutil Alan nesouhlasně hlavou, „snad jen u malé skupiny pyromanů. Takové úchylce, kterou máte na mysli, říkáme pyrofilie, sexuální pyromanie nebo pyropatie, to jsou šílení, omlouvám se za ten výraz, kteří patří k nejnebezpečnější skupině pyromanů pro svou neodolatelnou, nutkavou a impulzivní sexuální závislost na plamenech a ohni. Zakládání a pozorování ohně je sexuálně naplňuje a uspokojuje. Začínají malými ohničky, pak zapalují stále větší a větší ohně, pak vatry, pak domy i vesnice či města. Jsou chorobně fascinováni ohněm, a co je nejhorší, s jejich poruchou mohou být spojeny i lidské oběti, tady opravdu ano, většinou náhodné, bohužel v těch nejotřesnějších případech se však mohou stát i cílenými a úmyslnými. Když se pyrofilie propojí se sadismem, tak je to strašlivý problém. U takového člověka nacházíme chorobnou touhu sledovat, jak v ohni umírají v bolestech lidé, jak bojují o život a jak nakonec v mukách uhoří.“

„Ježíši Kriste,“ chytil se komisař za hlavu. „Jestli máme co do činění s takovým monstrem, jak jste to říkal pyro...“

„Pyrofilové, pane komisaři, pyrofilové, to byste se divil, jsou ještě horší, nebezpečnější a tragičtější diagnózy.“

„Asi mi už stačí, našťastí jsem jen policejní komisař, který vyšetřuje sem tam nějakou vraždu, ale psychiatrem bych vážně být nechtěl. Hrabat se ve

všech těch sračkách, které se lidem vylíhnou v hlavě, brrrr. Omlouvám se, doktore, že vám pořád předhazuju Hájkovou jako vaši milenkou. Vidím, jak vás tím seru. A taky vidím, že to je proti tomu všemu, o čem mi vyprávíte, učiněný prd.“

Alan pokýval hlavou: „Údajnou milenkou, komisaři. Údajnou. A zlobíte mne tím, máte pravdu.“

„Pyrofilka, nebo jak jste to říkal?“

„Komisaři, do diagnostiky se prosím nepouštějte, v tom jsem, při vši skromnosti, v oblasti psychologie a psychiatrie zdatnější než vy. Eva Hájková rozhodně netrpí pyromanií, natož pyrofilii. V tom jsem si naprosto jist. Stoprocentně. Nevěřím, že za těmi požáry stojí ona, je humanitně orientovaná a lidi má ráda.“

Chvilí bylo v autě ticho, a pak komisař odpověděl: „Deset let jste ji neviděl, doktore. A deset let je dlouhá doba.“

Spáleniště vypadalo opravdu příšerně.

Tam, kde dříve stával statek, zůstal na zemi sytě černý povlak popela, na němž se stříbřitě leskly šupinky malých lehoučkových zrnek.

Kolem byla v okruhu několika desítek metrů tráva pokryta menší vrstvou popela, ten byl už světlejší, při každém kroku se vířil a nepříjemně vnikal do dýchacího ústrojí, pokud si člověk nedržel před ústy kapesník.

Alan si při tom víření vzpomněl na sněhové vločky, a hned si uvědomil, že ty nebyly na rozdíl od popela nositelkami špatných zpráv.

Sníh představoval jistou romantiku, kdežto místní popel zkázu.

„Hned nechám svědky zavolat. Jak je přivedou, můžete se dát do práce a každého pořádně proklepnout,“ řekl komisař a dodal: „A pak srovnáme výpovědi, jestli jste z nich dostal víc než já nebo mí hoši. A možná ještě najdeme i nějaké nové svědky, doufám.“

Alan přikývl a porozhlédl se.

Přehodil si lékařský kufřík, který prakticky nikdy neodkládal, z ruky do ruky, a všechnu svoji pozornost napřel do okolí.

Nedotčená zůstala zahrada, protože vítr hnal oheň opačným směrem, ohořelé však byly tři jabloně stojící poněkud blíže plamenům, které málem dosáhly i na lesík rozkládající se nedaleko. Příjezdová cesta vypadala nevábně, protože dvě koleje vyjeté od povozů byly plné prachu a popela. Kousek

vedle cesty stála králikárna plná králíků, kteří vypadali spokojeně, jako by se tu vlastně nic důležitého nestalo.

Za shořelým statkem se zdvihala do mírného kopce louka, na které se páslo stádečko ovcí a koz, mezi nimi pobíhaly slepice a kolébaly se tu také tři bílé husy.

Gerard Dubois si všiml, že Alan příliš neposlouchá, a zopakoval: „Nechám sem zavolat svědky. Jak je přivedou, můžete se dát do práce a každého pořádně proklepnout. Tady u toho smrčku jsou nachystány tři židle. Nic moc pohodlí, ale pro naše účely je to dostačující.“

„Pro naše účely je to k ničemu,“ odpověděl překvapenému komisaři Alan. „Copak si vážně myslíte, že tady, v místě neštěstí, se vám někdo z lidí otevře? Bude tak ochromený strachem, že vykoktá pár vět, které bychom si stejně domysleli sami. Jestli mám na něco přijít, musím za těmi lidmi do jejich prostředí, k nim domů, kde se budou cítit bezpečně a pohodlně. A ještě drobnost. Jestli se opravdu ptáte tak, jak jste mi napsal vaše otázky, neděláte dobře. Ty otázky jsou, mírně řečeno, strohé a připomínají telefonní seznam. Pravda a lež se obvykle neskrývá v otázkách a odpovědích, ale je schována za slovy, za intonací, za výrazem očí, za gesty a držetím těla, prostě...“

„Možná u bláznů,“ mávl rukou komisař, „u normálních lidí je tomu jinak. Když získáte praxi, jsou čitelní. Přímá otázka, přímá odpověď. To je ověřená cesta, jak shromáždit co nejvíce přesných odpovědí.“

Alan se pousmál: „Jedno mysliti, jiné říkati, jiné konati, toť úděl lidského tvora od jeho prvopočátků. Tuto moudrost jsme zdědili už z antiky. A platí dodnes, u bláznů stejně jako u ostatních lidí. I u mě a u vás, komisaři. Mám-li opravdu na něco, co vám uniklo, přijít, dejte mi důvěru a prostor. A taky mi řekněte vaši verzi celé události. Možná se na ní, až si popovídám s místními lidmi, shodneme, nebo dojdou k jiným závěrům, uvidíme.“

„Jsem zvědav.“

„Víte, komisaři, dokážu se orientovat v typologii problematických lidí, aspoň si to neskromně myslím, vždyť se jim celý život věnuji. Rozpoznám jedince s narcistickou, hraniční, agresivní či histriónskou poruchou osobnosti, vlastně s celou řadou jiných poruch včetně závislosti. Ale také vím, že každý člověk, každý jedinec, má někde svoje slabé místo, i ten zdánlivě normální. Takže uvidíme, k čemu se dostanu. Ale teď už mi prosím řekněte vaši verzi zdejších událostí.“

* * *

„Za poslední dobu už tu máme dlouhou řadu požárů, u nichž se nepodařilo najít rozumné vysvětlení. Hasiči jsou přesvědčeni, že jsou dílem žháře. Ještě než zavolali nás z oddělení vražd, řešila požáry policie v místech, kde hořelo. Ale pak se ukázalo, že jde o řetěz požárů. Až do těch posledních nikdy nedošlo k obětem na životech, ale jak se to stalo, byli jsme vyšetřováním pověřeni my. A dospěli jsme k závěru, že za požáry stojí uprchlé chovanky ústavu pro choromyslné Eva Hájková a Caroline Bettencourt. Byly natolik naivní, že za sebou nechávaly stopy, a tak se dala velmi logicky stanovit trasa jejich útěku, přičemž časový propočít v závislosti na předpokládané rychlosti chůze přesně odpovídá jejich směru pohybu. Vždycky po určitém čase něco zapálily. Je to jednoduché a předpověditelné a přesně to vychází,“ začal vyprávět Gerard Dubois. „Jde o nepřímý důkaz, ale...“

„Pokud by tomu tak opravdu bylo, bylo by předpověditelné a jednoduché spočítat, kde ty dvě jsou, a mohli byste je zatknout. Ale jestli říkáte, že jste je zatím nenašli, popíráte sám sebe. Buď to předpověditelné je, a pak už byste je dávno měli, nebo se v něčem pletete,“ přerušil ho Alan.

„Jistě. A to nám právě vrtá hlavou. Máme přesně zmapováno místo jejich prokazatelného výskytu, od kterého policie pátrala všemi směry, ale ty dvě dámy prostě nikde nejsou, a to ani teď, po téhle poslední akci, po níž máme další mrtvé děti. Děti!“

„Obě ženy někde být musí, pokud se nepropadly do pekla. Peklo ovšem není, už bylo za války, tak se neměly kam propadnout. A kde podle vás, komisaři, se nachází poslední prokazatelné místo jejich výskytu?“

Komisař ukázal rukou na spáleniště: „Tady, přesně tady!“

„Vy myslíte, že uhořely?“ zděsil se Alan.

„I to by bylo možné, ale nade všechny pochybnosti neuhořely, nýbrž odešly odtud po svých.“

„Jste si tím jist?“

„Naprosto. K ohni se sběhlo pár sousedů, a když zjistili, že hasit nemá smyslu, alespoň si rozebrali děti té nešťastné rodiny, aby se o ně postarali. Rodiče si napsali jména všech těch dobrodinců. A teď se podržte. Mezi nimi byly i ty dvě žhářky, Eva a Caroline.“

„Důkaz?“

Komisař sáhl do kapsy a vytáhl popsáný papírek: „Tady, podívejte, dokonce si vzaly na starost jednoho chlapce.“

Alan pomalu četl a pak zakroutil hlavou: „Myslíte příliš jednoduše a přímočaře, komisaři, v životě věci nejsou tak prosté, jak vypadají. Mluvíte o žhářkách, a přitom nemáte žádný pevný důkaz, jen soubor domněnek. Nerozumím policejní práci, ale rozumím lidskému myšlení a vím, že nelze věřit vnějším věcem, nacházet pravdu o člověku můžeme jen uvnitř vnější slupky, kterou se každý obklopujeme jako hradbou.“

„Teď vám úplně nerozumím,“ pozvedl komisař obočí.

„Podívejte,“ sáhl Alan do náprsní kapsy, „celou svoji kariéru nosím u sebe tenhle obrázek, a to vždycky až do chvíle, než je úplně zničený. Pak si pořídím nový.“

Podal komisaři nevelký obrázek, vyvedený na zdobné pohlednici, a usmál se.

Komisař se podíval na skupinu sedících lidí vyobrazených u prostřeného stolu a znovu pozvedl obočí: „Nějaký středověk? Jak to souvisí s naším případem?“

Alan se usmál: „Souvisí to s tím, co jsem vám říkal před chvílí. Věci a události nějak vypadají, ale co skrývají, není na první pohled vidět. Tento obraz, co mám na pohlednici, namaloval Leonardo da Vinci na suchou omítku v jednom klášteře v Itálii. Jmenuje se Poslední večeře a je tu vyobrazen Ježíš a jeho apoštolové.“

„Jistě, ale co my s tím? Souvisí nějak s naším vyšetřováním?“

„Obraz vypadá obyčejně, ale je s ním spojen příběh. Leonardo totiž poslal své pomocníky, aby mu našli osoby, podle kterých by namaloval jednotlivé postavy stolovníků. Nejzajímavější postavou byl člověk, který mu stál jako předloha pro malbu Ježíše Krista. Ušlechtilý, s dlouhými upravenými vlasy, vztyčenou hlavou, s jiskrou v očích, současně smířlivý, dobrý, milý, laskavý a přející. To je přesně ono, myslel si Leonardo. Takhle přesně mohl vypadat Ježíš. Malířova ruka s radostí ztvárňovala každičký rys ušlechtilého a inteligentního obličje. Rychle bylo hotovo a mohl se pustit do dalších postav.“

„Doktore, zdržujete mě...“

„Jen okamžik, komisaři. Leonardo pracoval na obraze už tři roky, ale jako by to byly jen tři hodiny, po které Ježíš Kristus umíral na kříži. Ale celý obraz dokončit nemohl, pořád mu scházela jedna z postav, pokřivený, prohnitý a nevěrný Jidáš. Problém byl v tom, že Leonardovi pomocníci nemohli najít žádnou vhodnou osobu, podle které by tohoto představitele zla a zrady namaloval.“

„Nechápu...“ přerušil ho komisař opět.

„Jen chvíličku, už se blížíme ke konci příběhu,“ nedal se Alan. „Pak se jeden z Leonardových pomocníků dozvěděl, že v kterémsi městě byl chycen bezdomovec, který kradl a snad i zabil nějakého člověka, a měl těsně před popravou. Rychle tam jel a dotyčného člověka nechal eskortovat k da Vincimu. Ten zajásal, protože odsouzenec přesně odpovídal představě proradného zrádce: Umaštěné vlasy, ztrhaný obličej, zlý a pichlavý pohled, smrdutý dech, sklopená hlava a třesoucí se ruce. Leonardo se hned pustil do malování, předloha Jidáše byla dokonalá, a když byl konečně hotov, oddechl si. Obraz byl dokončen. Vtom ten zloděj a vrah pozvedl hlavu a zeptal se: Poznáváš mě, malíři? Leonardo překvapeně odpověděl: A měl bych? Ten zloduch se poprvé pousmál a odpověděl: Jistěže měl. Před třemi roky jsem ti tady seděl jako předloha pro obraz Krista.“

Komisař se poškrábal ve vlasech a pokýval hlavou: „Zajímavé, ale s naším případem to nesouvisí.“

„Naopak. Souvisí to velice,“ řekl tiše Alan. „Jako psychiatr si tento příběh připomínám každý den. A proč? Protože mi říká, protože mě nabádá, abych hledal věci skryté, abych viděl v každém člověku stejně tak to dobré jako zlé, protože v každém z nás, i ve mně i ve vás, komisaři, je hodně dobrého a současně i hodně zlého. A záleží na mnoha faktorech, co se zrovna dostane na povrch. Už staří indiáni v Americe zpívali na svých slavnostech o tom, že každý člověk má v sobě dva vlky, jednoho hodného a jednoho zlého. A je jenom na něm samotném, kterého z těch vlků bude krmit víc. Aby ty vlky mohli spatřit, aby lépe porozuměli světu, žvýkali omamné rostliny, a pak si mohli ty vlky dokonce i prohlédnout.“

Komisař se usmál: „Měli bychom také žvýkat...?“

„Jistě ne,“ pozvedl Adam ruce jakoby v obranném gestu, „ale když mluvíte o Evě a Caroline jako o žhářkách, a současně naznačujete, že se ujaly nějakého dítěte, mluvíte o těch zlých vlčích, i o těch dobrých. A současně o nich mluvíte stejně, jako jsem teď já vám vyprávěl o tom člověku, který seděl da Vincimu, jedna podoba ušlechtilá a laskavá, druhá zchátralá a zlá. Chápete, co chci říci?“

„Ne,“ odpověděl komisař upřímně.

„Že naše představy, činy a skutky jsou neomezené, ale je jenom na nás samých, jaké jim stanovíme parametry a hranice. Že co vidíme na druhých

lidech, jsou pouhé odrazy nás samých, a jako ozvěna se k nám vrací, protože lidé nejsou jen dobří nebo jen zlí, dobro a zlo je v nich namícháno...“

„Potřebuji vyřešit případ,“ přerušil ho tentokrát komisař nekompromisně, „a řečmi se nevyřeší. Přivedl jsem si vás sem proto, abyste mi s ním pomohl. To, co mi vykládáte, jsou teoretické úvahy, já potřebuju praktické kroky, které mě dovedou k tomu, abych ty dvě žhářky našel a zatknul. Hotovo. Tečka. Policejní práce musí být úsečná, stručná a rychlá. Jinak nevede k výsledku. Každá ztracená minuta znamená menší šanci, že ty dvě ženské chytíme dost rychle před tím, než zapálí jiný barák a upálí v něm další lidi.“

„Ale přece nebudeme rezignovat na myšlení...“

„Vážený pane doktore. Nedávno skončila válka, a víte, kde jsou ti, kteří hodně přemýšleli? Pod zemí! Přežili ti, kteří konali rychle...“

„Intuice je v krajních situacích lepší než rozum, souhlasím,“ přikývl Alan.

„Výborně,“ zatleskal komisař spontánně, „tak prosím zapojte svoji intuici a nechejte složité obecné úvahy stranou. Děkuji. A podívejme. Už nám ho vedou.“

„Koho?“

„Místního blázna, pane doktore. Ještě jej nikdo nevyslechl. Nový svědek. Ten vám bude blízký.“

„Jak to myslíte?“

„Pardon, nemyslel jsem osobně vás. Ale nepředpokládejte, že blázny máte jen v ústavech. Každá dobrá vesnice má svého blázna. Sice jsou to pitomci, ale většinou jim nic neunikne. I tenhle byl prokazatelně u požáru statku. Vyslechnu ho za vaší přítomnosti, třeba si všimnete něčeho, co by mi mohlo uniknout. Máte v jednání s takovými lidmi mnohem více zkušeností než já.“